

Thylands røst

Thisted Amts landspolitiske repræsentanter 1836-1992

Villy Dall

Da jeg for seks-syv år siden kom til Thy og kom til at beskæftige mig med politiske forhold og derigennem også politisk historie her på egnen, savnede jeg meget et opslagsværk. Der var faktisk kun Jens Damsgaards lille hæfte fra 1913 og så Kjeld Jensens afsnit i Landet mod Nordvest. Siden har jeg fundet spredte bidrag i nogle årgange af Historisk årbog for Thisted Amt, og i 1987 udkom bogen Valg i Thisted.

Men der findes fortsat ingen samlet fremstilling af Thylands politiske historie, hvori man kan finde frem til alle, der har repræsenteret egnen på tinge. Derfor har jeg udarbejdet efterfølgende oversigt, som jeg håber, at også andre, der er interesseret i egnens politiske historie, kan få gavn af. Senere må en mere detaljeret beskrivelse så følge.

Før vi går igang med at se på de valgte, er det nok nødvendigt at se på valgkredsinddelingen ved valgene til Den nørrejske Stænderforsamling 1836-48. Den grundlovgivende Rigsforsamling 1848-49, Landstinget 1849-1953 og Folketinget fra 1849.

Thisted Amt blev oprettet ved kgl. resolution af 4. september 1793 ved en sammenlægning af de hidtidige amter Ørum, Vestervig og Dueholm med Vester Han Herred fra Aalborghus Amt.

I amtet indgik *Thisted Købstad* og *Nykøbing Mors Købstad* samt Vester Han, Hillerslev, Hundborg, Hassing, Refs, Morsø Sønder og Morsø Nørre herreder.

Vester Han Herred bestod af følgende sognekommuner: Fjerritslev (Kollerup), Hjortdal, Kettrup-Gøttrup, Thorup-Klim, Vust, Tømmerby-Lild og Øslø-Vesløs-Arup.

Hillerslev Herred bestod af: Ræhr-Hansted-Vigsø (Hanstholm), Nors-Tved, Vester Vandet-Øster Vandet, Hillerslev-Kaastrup, Sennels, Hunstrup, Østerild og Hjørdemaal.

Hundborg Herred bestod af: Thisted Landsogn, Tilsted, Skinnerup, Sjørring-Thorsted, Skjoldborg-Kallerup, Vang, Hundborg-Jannerup og Nørhaa.

Hassing Herred bestod af: Snedsted, Sønderhaa-Hørsted, Haring-Stagstrup, Skyum-Hørdum, Hassing-Villerslev, Bedsted-Grurup og Hvidbjerg Vesten Aa-Ørum-Lodbjerg samt Visby Sogn i Visby-Heltborg Kommune.

Refs Herred bestod af: Vestervig-Agger (som indtil 1. april 1954 også omfattede Thyborøn i kommunal henseende), Hurup, Boddum-Ydby, Helligsø-Gettrup, Hvidbjerg-Lyngs, Søndbjerg-Odby og fra 1. januar 1907 Jegindø (som blev overflyttet fra Morsø Sønder Herred) samt Heltborg Sogn i Visby-Heltborg Kommune.

Morsø Sønder Herred bestod af: Lødderup-Elsø, Frøslev-Møllerup, Tæbring-Outrup-Rakkeby (TOR), Karby-Hvidbjerg-Redsted (KHR), Vejerslev-Blidstrup, Ljørslev-Ørding, Øster Assels-Vester Assels og Jegindø (indtil 1. januar 1907).

Morsø Nørre Herred bestod af: Tødsø-Erslev, Galtrup, Øster Jølby, Dragstrup-Skallerup, Solbjerg-Sundby, Flade-Sønder Draaby, Alsted-Bjergby og Sejerslev-Ejerslev-Jørsby (Jordsby).

Den nørrejske stænderforsamling 1836-48

Valgene til de nørrejske Stænderforsamlinger, som mødtes i Viborg i årene 1836-48, foregik for Thisted Amts vedkommende i følgende fire grupper:

1. *8. købstadsdistrikt*, som foruden Thisted og Nykøbing Mors omfattede Skive og Nibe.
2. *sædegårdsejerne* i et distrikt, som omfattede Aalborg Stift og den under Viborg Stift hørende del af Aalborg Amt.
3. *mindre landejendomsbesidderes 4. distrikt*, som omfattede Vester Han, Hillerslev, Hundborg og Hassing herreder samt Skræ m Sogn i Vester Han Herred og Heltborg Sogn i Refs Herred (valgsteder i Vester Thorup og Skjoldborg).
4. *mindre landejendomsbesidderes 5. distrikt*, som omfattede Refs (dog bortset fra Heltborg Sogn), Morsø Sønder og Morsø Nørre herreder (valgsteder i Vestervig og Nykøbing Mors).

Den grundlovgivende Rigsforsamling 1848 og Folketinget 1849-66

Ved valgene til Den grundlovgivende Rigsforsamling i København i 1848 opdelttes Thisted Amt i fire valgkredse, og disse bestod til 1866 som folketingsvalgkredse:

1. opstillingskreds, *Bjergetkredsen* eller *Bjerget Kro-Kredsen*, havde valgsted i Bjerget Kro i Lild Sogn og omfattede Vester Han Herred samt sognene Hunstrup, Østerild, Hjørdemaal, Hillerslev, Kaastrup, Ræhr, Hansted og Vigsø i Hillerslev Herred og sognene Sejerslev, Ejerslev, Jørsby, Flade og Sønder Draaby i Morsø Nørre Herred.
2. opstillingskreds, *Thistedkredsen*, havde valgsted i Thisted Købstad og omfattede foruden købstaden sognene Nors, Tved, Vester Vandet, Øster Vandet og Sennels i Hillerslev Herred, hele Hundborg Herred og sognene Snedsted, Haring, Stagstrup, Sønderhaa og Hørsted i Hassing Herred.
3. opstillingskreds, *Vestervigkredsen*, havde valgsted i Vestervig og omfattede sognene Skyum, Hørdum, Hassing, Villerslev, Visby, Bedsted, Grurup, Hvidbjerg Vesten Aa, Ørum og Lodbjerg i Hassing Herred samt hele Refs Herred.
4. opstillingskreds, *Nykøbingkredsen*, havde valgsted i Nykøbing Købstad og omfattede foruden købstaden hele Morsø Sønder Herred og følgende sogne i Morsø Nørre Herred: Tødsø, Erslev, Galtrup, Øster Jølby,

Dragstrup, Skallerup, Solbjerg, Sundby, Alsted og Bjergby.)

Folketinget 1866-1918

Efter vedtagelsen af 1866-grundloven skete der en revision af valgkredsene, og de fire valgkredse i Thisted Amt kom nu til at se således ud:

1. opstillingskreds, *Bjerget Kro-Kredsen* (fra 1905 Frøstrupkredsen), havde valg sted i Bjerget Kro (fra 1905 i Frøstrup) og omfattede Vester Han Herred samt sognene Ræhr, Hansted, Vigsø, Hillerslev, Kaastrup, Hunstrup, Østerild og Hjordemaal i Hillerslev Herred.
2. opstillingskreds, *Thistedkredsen*, havde valgsted i Thisted Købstad og omfattede foruden købstaden resten af Hillerslev Herred, hele Hundborg Herred og i Hassing Herred følgende sogne: Snedsted, Harring, Stagstrup, Sønderhaa og Hørsted.
3. opstillingskreds, *Vestervigkredsen*, (fra 1894 Hurupkredsen), havde valgsted i Vestervig (fra 1894 på Hurup Station) og omfattede resten af Hassing Herred samt hele Refs Herred.
4. opstillingskreds, *Nykøbingkredsen*, havde valgsted i Nykøbing Købstad og omfattede foruden købstaden Morsø Sønder og Morsø Nørre herreder.

Folketinget 1918-70

Efter vedtagelsen af 1915-grundloven skete der forud for folketingsvalget i 1918 en ny revision af valgkredsinddelingen. Den nye inddeling bevarede indtil kommunalreformen i 1970. Thisted Amt kom nu til at bestå af tre folketingsvalgkredse:

1. opstillingskreds, *Thistedkredsen*, som omfattede Thisted Købstad, Vester Han og Hillerslev herreder samt følgende sogne i Hundborg Herred: Thisted Landsogn. Tilsted, Skinnerup, Sjørring og Thorsted.
2. opstillingskreds, *Hurupkredsen*, som omfattede resten af Hundborg Herred samt Hassing og Refs herreder.
3. opstillingskreds, *Nykøbingkredsen*, som omfattede Nykøbing Købstad samt Morsø Sønder og Morsø Nørre herreder.

Folketinget fra 1971

Efter at kommunalreformen var gennemført i 1970 var det meste af Vester Han Herred (bortset fra Tømmerby, Lild, Øsløs, Vesløs og Arup) indgået i det nye Nordjyllands

Amt, medens de fire sogne på Thyholm (Hvidbjerg, Lyngs, Sønderbjerg og Odby) sammen med Jegindø var indgået i det nye Ringkjøbing Amt. Resten af det gamle Thisted Amt indgår nu i det nye Viborg Amt.

Sognene i Vester Han Herred er i dag en del af Fjerritslev Kommune og dermed af Fjerritslevkredsen, medens sognene på Thyholm og Jegindø udgør Thyholm Kommune og dermed er en del af Holstebro-kredsen.

Den resterende del af det gamle Thisted Amt (Thy og Hannæs) er inddelt i Hanstholm, Thisted og Sydthy kommuner, som tilsammen udgør Viborg Amtskommunes 1. opstillingskreds, *Thistedkredsen*, medens alle sogne på Mors er indgået i den nye Morsø Kommune, der alene udgør Viborg Amtskommunes 2. opstillingskreds, *Morsøkredsen*.

Landstinget 1849-1918

Under de to første junigrundlove indgik Thisted Amt i 8. landstingskreds, der foruden Thisted Amt omfattede dele af Viborg og Randers amter. Landstingskredsen havde valgsted i Skive, hvor valgmandene (i 1849: 155; i 1915: 270) samledes efter at være valgt ude i de enkelte købstæder og sognekommuner (fra 1866 var halvdelen valgt af den almindelige vælgerklasse og den anden halvdel af de højest beskattede vælgere).

Landstinget 1918-53

Efter 1915-grundloven ændredes valgene til Landstinget væsentligt, og som en følge deraf blev også valgkredsene ændret. Den nye valgkredsinddeling bestod, indtil Landstinget blev nedlagt med den nye grundlov i 1953.

Thisted Amt indgik i Landstingets sidste periode i 6. landstingskreds sammen med Hjørring, Aalborg, Viborg og Randers amter. Kredsen havde valgsted i Aalborg, og her samledes de 639 valgmand første gang den 11. maj 1918.

Den nørrejske Stænderforsamling

Den nørrejske stænderforsamling, der holdt sine møder i Viborg, havde følgende samlinger:

1836: 11. april-30. juli (efter valgene i 1834-35)

1838: 21. maj-25. august

1840: 14. oktober-19. december

1842: 12. oktober-20. december (efter valgene i 1840-41)

1844: 9. juli-11. september

1846: 21. oktober-14. december

1848: 13.-23. juni (efter valgene i 1846-47)

Ved samlingerne mødte følgende deputerede, der var bosiddende i Thisted Amt (for købstædernes og sædegårdsejernes vedkommende) og valgt i de to distrikter for mindre landejendomsbesiddere, som udgjorde Thisted Amt:

For 8. *købstadsdistrikt* mødte

1836: Købmand Niels Faartoft, Nykøbing Mors

1838: Herredsfoged J. C. H. Rummelhoff, Nykøbing

Mors

1840: Rummelhoff

1842: Apoteker Lars Dahlerup, Thisted

1844: Dahlerup

1846: Rummelhoff

1848: Amtsforvalter Ulrik Aagaard, Thisted

¹ I øvrigt er der i perioden tale om valg i hhv. 1864 og 1865 til "Rigsrådets Folketing", der var oprettet i henhold til "Novemberforfatningen af 1863". Om begrebet "rigsråd" i nyere tid i Danmark skriver *Lademanns Leksikon*, bind 24 (1987): "... et fællesorgan for Danmark, Slesvig, Holsten og Lauenborg 1854-63, for de to sidstnævnte vedkommende dog kun til 1858. Oprettet ved kgl. anordning med 20 kongevalgte medlemmer og udvidet ved "Helstatsforfatningen" 1855 med 20 medlemmer, valgt ved direkte forholdstalsvalg i hele monarkiet, samt 30 medlemmer, valgt af kongerigets rigsråd og de tre hertugdømmers stænderforsamlinger mfl. Delte med kongen den lovgivende myndighed i en række såkaldte fællesanliggender. Tillige en lovgivende fællesrepræsentation for Danmark og Slesvig i følge "Novemberforfatningen" 1863; ophævet 1866. Bestod af to kamre, et folketing, valgt ved almindelig valgret, og et landsting med konge- og censusvalg". For yderligere oplysninger henvises til Politikens Danmarkshistorie eller anden relevant litteratur om rigets politiske historie.

For <i>.sædegårdsejerne</i> mødte i 1836 godsejer Poul Tøfting, Tandrup, Bedsted, medens der siden ikke mødte nogen repræsentant for Thisted Amt.	7/6 1864-4/6 1866	Premierløjtnant Allan Dahl, Slesvig (X)
For <i>mindre Indejendomsbesidderes 4. distrikt</i> mødte 1836: Proprietær Jens Chr. Skibsted, Djernæs, Vang 1838: Prokurator Jens Sørensen, Winthersmølle,	4/6 1866- 12/10	Propr. J. N. F. Hasselbalch, Frederiksberg (Xx)
Thisted	12/10 1866-9/4 1895	Gdr. J. A. Bach, Vesløs (Xx, sen. Vx, sen. V)
1840: Sørensen	9/4 1895-20/4 1918	Gdr. J. P. Nørhave, Vust (V)
1842: Proprietær M. C. Ravn, Selbjerggaard, Tømmerby	Thistedkredsen	
1844: Ravn	4/12 1849-4/8 1852	Vejinspektør C. Lykke, Thisted (X)
1846: Ravn	4/8 1852-27/5 1853	Cand. jur. H. E. Schack, Kbh. (Xx)
1848: Proprietær Th. Neergaard, Momtoft, Sennels.	27/5 1853-28/6 1854	Kapellan Emil Boesen, Hunstrup (X)
For <i>mindre landejendomsbesidderes 5. distrikt</i> mødte 1836: Proprietær Laurids Borberg, Dover Østergaard 1838: Borberg 1840: Borberg 1842: Borberg 1844: Møller, gdr. P. Chr. Østergaard, Sundby Mors 1846: Østergaard 1848: Gdr. Chr. Søndergaard, Ø. Jølby	10/8 1854- /10 1859	Branddirektør C. A. H. Hansen, Thisted (X)
	9/11 1859-14/6 1861	Telegrafbestyrer, kaptajn Chr. Jagd, Nyborg (Vx, sen. Hx, sen. H)
	14/5 1861-7/6 1864	Sognepræst H. H. Licht, Hundborg (X) (Til Rigsraadet Folketing valgtes Jagd ved begge valg, hhv. 5/3 1864 og 30/5 1865)
Den grundlovgivende Rigsforsamling	7/6 1864-12/10 186	Branddirektør C. A. H. Hansen, Thisted (X)
Som Thisted Amts repræsentanter til Den grundlovgivende rigsforsamling, der mødtes i København i perioden 23. oktober 1848-5. juni 1849, valgtes den 5. oktober 1848 følgende:	12/10 1866-22/9 1869	Assessor C. S. Klein, Kbh. (X)
Bjerget Kro-Kredsen: Amtsforvalter Ulrik Aagaard, Thisted (Hx)	22/9 1869-20/9 1872	Propr. kaptajn Chr. Jagd, Egebaksande (Vx, sen. Hx, sen. H)
Thistedkredsen: Proprietær, agent H. D. Lüzholt, Tandrup (Hx)	20/9 1872-14/11 1873	Redaktør Ludvig Lund, Thisted (H)
Vestervigkredsen: Sognepræst F. C. v. Haven, Hassing (H)	14/11 1873-9/4 1895	Propr. sen. bestyrer, sen. amtsforvalter, kaptajn Chr. Jagd, Egebaksande, sen. Kolding, sen. Thisted, sen. Kbh. (Vx, sen. Hx, sen. H)
Nykøbingkredsen: Sognepræst C. E. Bagger, Ø. Assels (CD)		Marinekaptajn Carl Trolle, Kbh. (H)
Folketinget 1849-1918	9/4 1895-3/4 1901	Gdr. J. J. Andersen (sen. – Nygart), Nygaard, Hvidbjerg, Thyholm (V)
Under begge de to første grundlove foregik valgene til Rigsdagens andetkammer, Folketinget, i enkeltmandskredse. Følgende repræsenterede Thisted Amt:	3/4 1901-16/6 1903	Entreprenør Niels Andersen, Søholm, Gentofte (H)
<i>Bjerget Kro-Kredsen fra 1905 Frøstrupkredsen)</i>	16/6 1903-25/5 1909	Gdr. N. Chr. Hornstrup, Kallerup (H)
4/12 1849-19/8 1851 Sognepræst Niels Gottlob, Tømmerby (X)	25/5 1909-20/5 1913	Fhv. lærer Jens Munk-Poulsen, Sdr. Vorupør (V)
29/9 1815-4/8 1852 Sognefoged, husmand H. P. Badstue, Øsløs (X)	20/5 1913-20/4 1918	
4/8 1852-27/2 1856 Lærer P. C. Myrup, Tømmerby (X)	Vestervigkredsen (fra 1894 Hurupkredsen)	
27/5 1856-14/6 1858 Propr. Poul Knudsen, Ulstrup, Hundborg (Xx)	4/12 1849-4/8 1852	Branddirektør C. A. H. Hansen, Thisted (X)
14/5 1858-14/6 1861 Gdr. S. P. Lybye, Hem, Salling (Xx)	4/8 1852-27/5 1853	Møller Joh. Jensen, Gudnæs Mølle (V)
14/6 1861-7/6 1864 Propr. J. N. F. Hasselbalch, Frederiksberg (Xx)	27/5 1853-14/6 1858	Exam. jur. A. Lychegaard, Kbh. (Vx)
(Hasselbalch valgtes til Rigsraadet Folketing ved begge valg, hhv. 5/3 1864 og 30/5 1865)	14/6 1858-12/10 1866	Propr. Edvard Neergaard, Dovergaard (X) (Neergaard valgtes også til Rigsraadet Folketing ved begge valg, hhv. 5/3 1864 og 30/5 1865)

12/10 1866-14/11 1873	Løjtnant, cand, phil. I. Quistgaard Leth, Visby (Xx, sen. Hx)
14/11 1873-24/5 1881	Ors. sen. hrs. J. H. Bagger, Kbh. (Hx)
24/5 1881-6/9 1886	Propr. C. E. Carstensen, Vejlegaard, Vestervig (H)
28/9 1886-16/6 1903	Entrepreneur Niels Andersen, Søholm, Gentofte (H)
16/6 1903-29/5 1906	Godsejer S. Barner, Eskilstrup, Ringsted (H)
29/5 1906-25/5 1909	Lærer, sen. sygekasserevisor A. Kierkegaard, Agger, sen. Strib (V)
25/5 1909-20/5 1910	Gdr. N. G. Frøkjær, Gaarhus Mølle, Taabel (H)
20/5 1910-9/10 1917	Sygekasserevisor A. Kierkegaard, Strib (V)

Nykøbing kredsen

4/12 1849-27/5 1853	Propr. J. S. Knudsen Moutrup (IC)
27/5 1853-22/6 1854	Møller, Gdr. P. C. Østergaard, Sundby Mors (V)
10/8 1854-1/12 1854	Prokurator J. M. B. Calundan, Nyk. M. (V)
1/12 1854-14/6 1858	Propr. J. N. F. Hasselbalch, Aalegaard, Fjerritslev (V, sen. Xx)
14/6 1858-7/6 1864	Propr. J. C. Bonne, Gammellund, Ø. Assels (X)
7/6 1864-12/10 1866	Købmand A. B. Wøller, Nyk. M. (X) (Wøller valgtes også til Rigsraadets Folketing ved begge valg, hhv. 5/3 1864 og 30/5 1865)
12/10 1866-25/4 1876	Højesteretssekretær, sen. borgmester Peter Schjørring, Kbh., sen. Skælskør (V)
25/4 1876-3/1 1879	Gdr. Chr. Nielsen, Ø. Jølby (V)
3/1 1879-9/4 189	Lærer, sen. gdr. Chr. Ravn, Borup, sen. Knudby (V)
9/4 1895-20/4 1918	Gdr. Niels Markvorsen, Lødderup (V)

Folketinget 1918-20

Ved folketingsvalget den 22. april 1918 anvendtes en overgangsordning: Der var stadig valg i enkeltmandskredse, men nu med mulighed for at give tillægsmandater inden for det enkelte amt. Denne valgperiode udrandt den 21. april 1920. Følgende repræsenterede Thisted Amt i Folketinget i perioden.

Thistedkredsen: Gdr. J. P. Nørhave, Vust (V)

Hurupkredsen: Fhv. lærer Jens Munk-Poulsen, Sdr. Vorupør (V)

Nykøbingkredsen: Førstelærer S. C. C. Nørgaard, Kristrup (V)

Tillægsmandat: Gdr. N. G. Frøkjær, Gaardhus Mølle, Taabel (KF)

Folketinget 1920-71

Ved folketingsvalget den 26. april 1920 indførte proportionsvalg i amtskredse med mulighed for at stemme personligt på alle i amtet opstillede kandidater. perioden fra 1920 og indtil ændringen i valgkredsinddelingen i 1971 repræsenterede følgende Thisted Amt i Folketinget:

26/4 1920-14/5 195	Propr., sen. min. V. Fibiger, Øland, Haring, sen. Gentofte (KF)
26/4 1920-1/12 1926	Redaktør N. C. Haurum, Nyk. M. (S)
26/4 1920-15/11 1932	Gdr. Kristen Kristensen, Hovergaard, Muldbjerg (V)
26/4 1920-1/12 1926	Førstelærer S. C. G. Nørgaard, Kristrup (V)
2/12 1926-5/9 1950	Hsm. Marinus Sørensen, Ø. Hvidbjerg (S)
2/12 1926-21/10 1935	Propr. Kr. Fuglsang, Gl. Grumgaard (V)
16/11 1932-30/10 1945	Gdr. Johs. E. Nørgaard, Frøsløvgård (V)
30/10 1945-22/9 1953	Dommer Aage G. Holm, Vestervig (V)
30/10 1945-20/4 1953	Konsulent, sen. min. Kr. Damsgaard, V. Skerninge (V)
22/9 1953-21/9 1971	Konsulent, sen. min. Kr. Damsgaard, V. Skerninge (V)
5/9 1950-4/11 1962	Redaktør, sen. min. Hans R. Knudsen, Nyk. M. (S)
5/9 1950-15/11 1960	Skoleinspektør Jørgen J. Krogh, Ikast (V)
14/5 1957-21/9 1971	Gdr., sen. min. H. C. Toft, Bjørndalgaard, Uglev (KF)
15/11 1960-22/9 1964	Gdr. Jens Peter Dalsgaard, Roslev (V)
4/11 1962-21/9 1971	Borgmester Thomas Have, Nyk. M. (S)
23/1 1968-21/9 1971	Amtsbogholder Martin Pedersen, Thisted (RV)

Folketinget fra 1971

Efter at det meste af Thisted Amt ved kommunalreformen i 1970 indgik i det nye Viborg Amt, angives nedenfor de folketingsmedlemmer, der ved deres valg var opstillet i Thisted- og/eller Morsø-kredsene. Det første valg efter den nye valgkredsinddeling fandt sted den 21. september 1971. Følgende har været valgte:

21/9 1971-8/12 1981	Fhv. borgmester Thomas Have, Nyk. M. (S)
21/9 1971-9/1 1975	Fhv. min., gdr. H. C. Toft, Bjørndalgaard, Uglev (KF)
21/9 1971-4/12 1973	Konsulent, sen. min. Kr. Damsgaard, V. Skerninge (V)
9/1 1975-15/2 197	Sognepræst John Haaber, Sjørring (V)
23/10 1979-8/9 1987	Forstander Jens Steffensen, Haderslev (KrF)
8/12 1981-10/1 1984	Sygehjælper Grethe Lyngs, Spolum (CD)
10/1 1984-8/9 1987	Propr., major Poul Henrik Houe, Ulstrup, Hundborg (KF)

10/1 1984-8/9 1987 Slagteriarbejder Ole Vagn Christensen, Thisted (S)
 12/12 1990 Slagteriarbejder Ole Vagn Christensen, Thisted (S)

Landstinget 1849-1918

I hele perioden fra 1866-grundloven og frem til de første valg efter 1915-grundloven oplevede kun én thybo at blive kongevalgt landstingsmand, nemlig gårdejer J. J.

Andersen-Nygart, Nygaard, Hvidbjerg, Thyholm (V), som udnævntes den 28. maj 1904.

Med hensyn til adgangen til at stemme, henvises til den generelle danmarkshistorie i litteraturhenvisningerne.

Gennem valgmandsvalget i 8. landstingskreds lykkedes det i hele perioden følgende fra Thisted Amt at få sæde i Rigsdagens første kammer, Landstinget:

29/12 1849-27/4 1852 Propr. Th. Neergaard, Momtoft, Sennels (X)
 14/10 1850-24/5 1852 Sognepræst J. N. F. Leth, Visby (X)
 3/6 1853-25/7 1854 Gdr. Jens Nørgaard, Neesgaard, Nørhaa (X)
 27/9 1854-13/3 1858 Propr., agent H. O. Lützhøft, Tandrup, Bedsted (X)
 13/1 1863-18/10 1866 Propr. Poul Knudsen, Ulstrup, Hundborg (X)
 18/10 1866-1/10 1870 Gdr. Christian Westergaard, Thinglauggaard, Fjerritslev (V)
 18/10 1866-1/10 1878 Propr. J. C. Bonne, Gammellund, Ø. Assels (X, sen. H)
 22/12 1880-1/10 1886 Propr. J. C. Bonne, Gammellund, Ø. Assels (X, sen. H)
 18/10 1866- 1/10 1870 Sognepræst H. A. C. Krog, Dragstrup (X)
 1/10 1870-29/3 1894 Branddirektør C. A. H. Hansen, Thisted (H)
 1/10 1878-15/11 1880 Fuldmægtig, exam. jur. C. L. Lomborg, Thisted (V)
 1/10 1886-13/11 1893 Gdr. S. A. Ovesen, Solbjerg (V)
 19/9 1894-19/9 1902 Fhv. lærer, husmand Søren Olesen, Galtrup (V)
 19/9 1894-10/7 1914 Konsul, sagfører I. M. N. Johnsen, Thisted (H)
 19/9 1894-17/5 1901 Propr. Christen Breinholt, Vestervig Kloster (V)
 25/9 1901- /4 1905 Gdr. J. Simonsen Vestergaard, Klim (V)
 22/9 1905-2/5 1911 Præstegårdsforpagter L. K. Kristensen, Hurup (V)
 10/7 1914-20/4 1918 Gdr. Carl Madsen, Klim (V)

Landstinget 1918-53

Gdr. J. J. Andersen-Nygart, Nygaard, Hvidbjerg, Thyholm (V), der var kongevalgt landstingsmand fra 1904, opnåede efter grundlovsændringen i 1915 at blive landstingsvalgt medlem af Landstinget fra 20. marts 1918 til sin død den 19. marts 1928.

Gdr. Martin Sørensen, Peterslund, Ø. Assels (RV), udnævntes den 29. oktober 1936 til landstingsvalgt

medlem, hvilket han forblev, indtil han trak sig tilbage på grund af alder den 11. april 1947.

Husmand Andreas Søndergaard, Outrup (RV), indtrådte som suppleant for et landstingsvalgt medlem i perioden 21.-27. april 1953.

Gennem valgmandsvalget i 6. landstingskreds opnåede følgende fra Thisted Amt valg til Landstinget i dettes sidste periode:

11/5 1918-2/4 1939 Gdr. N. Gisselbæk, Ørum (V)
 11/5 1918-5/7 1920 Skovridder P. D. Bruun, Hovmarksgaarden, Dover (KF)
 10/8 1920-22/9 1932 Gdr. N. G. Frøkjær, Gaardhus Mølle, Taabel (KF)
 14/4 1939-11/4 1947 Muremester Aksel Hvid, Thisted (S)
 21/9 1936-21/9 1953 Propr. M. C. Korsgaard, Tøttrupgaard, (KF)
 13/11 1945-15/1 1950 Propr. Kr. Fuglsang, Gl. Ørumgaard (V)
 17/1 1950-21/9 1953 Gdr. Kr. Bovbjerg, Krogsgaard, Flade (V)

Kilder:

Alfred Bindslev, Konservatismen i Danmark fra 1848 til 1936, Odense, 1936
 L. P. Borberg, "Proprietær Laurits Ploug Borberg til Dover Østergaard Sydthy og Mors' første "Stændemand", i: Historisk Aarvog for Thisted Amt 1936, Thisted, 1936
 C. Brunsgaard, Thisted gennem tiderne, Thisted, 1970
 Jens Damsgaard, 8de Landstingskreds og Thisted Amts politiske Historie, Thisted, 1913
 Victor Elberling, Rigsdagens Medlemmer gennem hundrede Aar 1848-1948, Kbh. 1950
 Jørgen Elklit, Valg i Thisted, Hvidbjerg, Thyholm, 1987
 Karl-Erik Frandsen, Atlas over Danmarks administrative inddeling, Vojens, 1984
 Elise Holt, Folketinget 1988, Kbh., 1988
 Hans Jensen, De danske Stænderforsamlings Historie 1830-1848, Kbh., 1931
 Kjeld Jensen, "Thylands politiske historie", i: C. Brunsgaard mfl., Landet mod Nordvest, Rønne, 1947
 A. Krieger, Fremstilling af de gældende Regler om Valgene til Rigsdagen, Kbh., 1897
 J. P. Nordengaard, Valgene til Rigsdagen i 100 Aar, Roskilde, 1949
 Jørgen Pedersen, "Fiskeren, læreren og folketingsmanden Jens Munk-Poulsen, Sdr. Vorupør", i: Historisk Årbog for Thisted og Mors 1972, Thisted, 1972.
 Aug. F. Schmidt, "Stænderdeputerede fra Mors", i: Historisk Aarvog for Thisted Amt 1945, Thisted, 1945
 J. P. Trap, Danmark, bind VI,2: Thisted Amt, Kbh., 1961
 Knud Tågholt, Hvem var minister, Aarhus, 1984
 Fortegnelse over Rigsdagsvalgene m.v., Kbh., 1942

Anvendte forkortelser:

CD Centrum-Demokraterne
 CH Centrum-Højre 1848
 d. død
 f. født
 fhv. forhenværende
 gdr. gårdejer

H	Højre	MNG	medlem af nørrejske Stænderforsamling
Hx	Højres yderkreds; efter 1870 Højre med hældning mod Venstre	ors.	overretssagfører
hrs.	højesteretssagfører	Nyk.	M. Nykøbing Mors
Hsm	husmand	RV	Det radikale Venstre
KF	Det konservative folkeparti	S	Socialdemokratiet
Kbh.	København	sen.	senere
KrF	Kristeligt Folkeparti	sst.	sammesteds
GR	medlem af Den grundlovgivende rigsforsamling	V	Venstre
MF	medlem af Folketinget	Vx	Venstre med hældning mod X og senere mod Højre
ML	medlem af Landstinget	X	De konservative partier 1849-70 (Højre, Centrum og Nationalliberale)
		Xx	Konservativ med hældning mod Venstre

(Kilde: Historisk Årbog for Thy og Vester Hanherred 1993, side 125-132).